

γράφω

γράφω, ρ. [*<αρχ. γράφω*], γράφω. **1.** χρεώνω: «δεν έγραψα το δεύτερο μπουκάλι ούισκι που παραγγείλατε». **2.** σημειώνω: «κάπου έγραψα τον αριθμό του τηλεφώνου του». (Λαϊκό τραγούδι: *με πούλησες για χρήματα στο καταχείμωνο, για σένα γράψε κρίμα για μέν' αλίμονο*). **3.** κληροδοτώ: «πριν πεθάνει ο πατέρας του, του 'γραψε όλη την περιουσία του». **4.** (για τροχονόμους) σημειώνω κάποιον για τροχαία παράβαση: «μ' έγραψε ο τροχονόμος για αντικανονικό παρκάρισμα». **5.** εγγράφομαι ως μέλος σε ένα οργανωμένο σύνολο: «θέλω να γραφώ κι εγώ στο κόμμα». **6.** ασχολούμαι με τη συγγραφή λογοτεχνικών έργων: «είναι χρόνια τώρα που γράφει, αλλά δεν έγινε ακόμα κανένα βιβλίο του επιτυχία». **7.** εξετάζομαι γραπτά: «αύριο γράφω μαθηματικά». **8.** στον αόρ. **έγραψε**, (στη νεοαργκό) εντυπωσίασε πολύ με αυτό που είπε ή έκανε: «έγραψε πάλι με τον τρόπο που μίλησε στο διευθυντή του || έγραψε πάλι με τη στάση που κράτησε». Συνών. *ζωγράφισε / μέτρησε*. (Ακολουθούν 91 φρ.)·

- *αν ..., γράψε μου ή αν..., γράψε μας*, δηλώνει πως ποτέ δε θα πραγματοποιηθεί η υποθετική πρόταση που διατύπωσε: «αν ξανάρθει μετά απ' αυτά που του 'πες, γράψε μου || αν σου επιστρέψει τα δανεικά που του 'δωσες, γράψε μου || αν με ξαναδείς στο κωλομάγαζό σου, γράψε μου. Πολλές φορές, μετά την υποθετική πρόταση ακούγεται το *εμένα* ή το *τότε εμένα* και είναι φορές που το χέρι μιμείται τις κινήσεις του ατόμου που γράφει. Ο πλ. και όταν το άτομο μιλάει μόνο για τον εαυτό του. Συνών. *αν..., εγώ θα κάτσω να με γαμήσεις / αν..., να με φτύσεις / αν..., να με χέσεις / αν..., να μου περάσεις χαλκά στη μύτη / αν..., να μου τρυπήσεις τη μύτη*·

- *βλέπεις πόσα γράφει εδώ; (ενν. χτυπήματα)*, απειλητική έκφραση σε άτομο που ατακτεί με παράλληλη επίδειξη της παλάμης μας. Το *πόσα* ανταποκρίνεται στον αριθμό των δαχτύλων και υποδηλώνει ότι τόσα θα είναι και τα χτυπήματα που θα φάει, όσα δηλαδή και τα δάχτυλα·

- *βλέπεις πόσες γράφει εδώ; (ενν. ξυλιές, μπάτσες)*, βλ. φρ. *βλέπεις πόσα γράφει εδώ(;)·*

- *βλέπεις τι γράφει εδώ; βλ. φρ. βλέπεις πόσα γράφει εδώ(;)·*

- *για να γράφει το κοντέρ*, βλ. λ. [κοντέρ](#)·

- *για να γράφει το ταξίμετρο*, βλ. λ. [ταξίμετρο](#)·

- *γράφ' τα και κλάφ' τα ή γράψ' τα και κλάψ' τα (ενν. τα χρήματα, τα δανεικά)*, λέγεται ειρωνικά σε άτομο που δάνεισε σε κάποιον χρήματα και θεωρούμε βέβαιο πως δε θα του τα επιστρέψει, δανεικά και αγύριστα: «αφού δάνεισες λεφτά σ' αυτόν τον απατεώνα, γράφ' τα και κλάφ' τα»·

- *γράφ' τα στο χιόνι ή γράψ' τα στο χιόνι*, βλ. λ. [χιόνι](#)·

- *γράφ' το ή γράψ' το (ενν. στο μυαλό σου)*, εντύπωσε το στη μνήμη σου, να το θυμάσαι: «και γράφ' το, γιατί αυτό που μου 'κανες, δε θα περάσει έτσι». Λέγεται και με απειλητική διάθεση·

- *γράφ' το ή γράψ' το (ενν. στο τεφτέρι)*, πίστωσέ το: «βάλε μου ένα κιλό τυρί και γράψ' το»· για πολλά *γράφ' τα ή γράψ' τα*·

- *γράφ' το και κλάφ' το ή γράψ' το και κλάψ' το (κάτι)*, λέγεται ειρωνικά σε άτομο στην περίπτωση που προφανώς δε θα πληρωθεί για το προϊόν που πούλησε με πίστωση σε κάποιον: «αφού έδωσες πράμα σ' αυτόν τον μπαταχτοή, γράψ' το και κλάψ' το»·

- *γράφ' το καλά στο μυαλό σου ή γράφ' το καλά μέσ' στο μυαλό σου ή γράψ' το καλά στο μυαλό σου ή γράψ' το καλά μέσ' στο μυαλό σου*, βλ. λ. [μυαλό](#)·

- *γράφ' το στ' όνομα του... ή γράψ' το στ' όνομα του... (ακολουθεί κύριο όνομα)*, βλ. λ. [όνομα](#)·

- γράφ' τον ή γράψ' τον (ενν. στ' αρχίδια σου, στον πούτσο σου, στον ψώλο σου, στην πούτσα σου, στην ψωλή σου, στο πέος σου, στο καυλί σου, στα παλιά σου τα παπούτσια, στα παλιά σου υποδήματα, στα τελευταία των υποδημάτων σου, στο παλιό σου το τεφτέρι, στου διαβόλου το κατάστιχο, εκεί που δεν πιάνει μελάνι), μην του υπολογίζεις καθόλου, περιφρόνησέ τον τελείως, αγνόησέ τον: «γράψ' τον, που κάθεσαι και στενοχωριέσαι γι' αυτό το υποκείμενο!». Συνήθως μετά το τέλος της φρ. ακολουθεί το μωρέ·

- γράφει με τα πόδια, βλ. λ. [πόδι](#)·

- γράφει στο γόνατο, βλ. λ. [γόνατο](#)·

- γράφει στο νερό και σπέρνει στη λίμνη, βλ. λ. λίμνη·

- γράφει στο πόδι, βλ. λ. [πόδι](#)·

- γράφω (κάτι), δε με νοιάζει, αδιαφορώ τελείως γι' αυτό. (Λαϊκό τραγούδι: ε, ρε, και να 'χαμε, το χρήμα λέει να 'χαμε, και τη μιζέρια μας, να δεις πού θα **τη γράφαμε**)·

- γράφω ιστορία, βλ. λ. [ιστορία](#)·

- γράφω με χρυσά γράμματα, βλ. λ. [γράμμα](#)·

- γράφω στ' όνομα (κάποιου κάτι), βλ. λ. [όνομα](#)·

- γράφω στο γόνατο (κάτι), βλ. λ. [γόνατο](#)·

- γράφω στο ενεργητικό (κάποιου κάτι), βλ. λ. ενεργητικό·

- γράφω στο καθαρό, βλ. λ. καθαρός·

- γράφω στο καλό, βλ. λ. [καλός](#)·

- γράφω στο παθητικό (κάποιου κάτι), βλ. λ. [παθητικό](#)·

- γράφω στο πόδι (κάτι), βλ. λ. [πόδι](#)·

- γράφω στο τεφτέρι, βλ. λ. [τεφτέρι](#)·

- γράφω τ' όνομά μου, βλ. λ. [όνομα](#)·

- γράψε αλίμονο! βλ. λ. αλίμονο·

- γράψε λάθος! βλ. λ. λάθος·

- γράψε μείον! βλ. λ. [μείον](#)·

- δε γράφει στο γυαλί (κάποιος), βλ. λ. [γυαλί](#)·

- δε μου γράφει, δεν αλληλογραφεί μαζί μου: «ο γιος μου σπουδάζεις το εξωτερικό κι ανησυχώ πολύ, γιατί του τελευταίο καιρό δε μου γράφει». (Λαϊκό τραγούδι: θέλω το γιο μου τ' **Ανεστάκι που 'ναι στην ξενητιά, αχ το μικρό μου καπετανάκι που **δε μου γράφει** πια**)·

- δε σου γράφω γράμμα! βλ. λ. [γράμμα](#)·

- δεν το γράφουν τα χαρτιά, βλ. λ. [χαρτί](#)·

- εγώ μιλώ κι εσύ μας γράφεις ή εγώ μιλώ κι εσύ με γράφεις (ενν. στ' αρχίδια σου, στον πούτσο σου, στον ψώλο σου, στην πούτσα σου, στην ψωλή σου, στο πέος σου, στο καυλί σου, στα παλιά σου τα παπούτσια, στα παλιά σου υποδήματα, στα τελευταία των υποδημάτων σου, στο παλιό σου το τεφτέρι, στον διαβόλου το κατάστιχο, εκεί που δεν πάνει μελάνι), δεν προσέχεις αυτά που σου λέω, δεν τα υπολογίζεις, τα αγνοείς, είτε γιατί δε σε ενδιαφέρουν είτε γιατί έχεις αλλού το νου σου: «προσπαθώ μια ώρα να σου δώσω να καταλάβεις το πρόβλημά μου, αλλά εγώ σου μιλώ κι εσύ με γράφεις»·

- θα γραφεί στα χρονικά! βλ. λ. [χρονικό](#)·

- θα γράψεις κάσα, βλ. λ. [κάσα](#)·

- θα μας γράψουν οι εφημερίδες! βλ. λ. [εφημερίδα](#)·

- (και) να μας γράφεις, ειρωνική έκφραση που απευθύνουμε σε άτομο που απειλεί πως θα αποχωρήσει από την παρέα μας, πράγμα που μας αφήνει αδιάφορους ή και μας χαροποιεί. Συνών. *κι αέρα στα πανιά σου / κι απ' το πεζοδρόμιο*·

- κι ύστερα (εσύ) μου λες για(τί) δε σου γράφω! έκφραση απηυδισμένου ανθρώπου από τις αδικίες της ζωής ή από τη σκανδαλώδη εύνοια της τύχης σε ορισμένους ανθρώπους: «του 'πεσε το λαχείο, κέρδισε το τζόκερ, του 'ρθε καπάκι μια κληρονομιά, εγώ δεν έχω να φάω κι ύστερα εσύ μου λες γιατί δε σου γράφω!»·

- μου έγγραψε η μοίρα ή μου το 'γραψε η μοίρα, βλ. λ. [μοίρα](#)·

- μου έγγραψε το ριζικό μου ή μου το 'γραψε το ριζικό μου, βλ. λ. [ριζικό](#)·

- ο δημοσιογράφος πιο πολλά βγάζει απ' αυτά που δε γράφει παρά απ' αυτά που γράφει, βλ. λ. [δημοσιογράφος](#)·

- ό,τι γράφει, δεν ξεγράφει, βλ. λ. *ό,τι*·

- πάρε κόλλα και γράφε, βλ. λ. [κόλλα](#)·

- πέντε γράφει εδώ, απειλητική έκφραση σε άτομο που ατακτεί, με παράλληλη επίδειξη της παλάμης μας: «κάτσε καλά γιατί πέντε γράφει εδώ». Το πέντε ανταποκρίνεται στον αριθμό των δακτύλων και υποδηλώνει ότι τόσα θα είναι και τα χτυπήματα, που θα φάει όσα δηλαδή και τα δάχτυλα. Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *για δεσ*·

- ποια χαρτιά το γράφουν, βλ. λ. [χαρτί](#)·

- πόσα γράφει το κοντέρ; ή πόσα έγγραψε το κοντέρ; βλ. λ. [κοντέρ](#)·

- πόσα γράφει το ταξίμετρο; ή πόσα έγγραψε το ταξίμετρο; βλ. λ. [ταξίμετρο](#)·

- πού το γράφει αυτό; έκφραση απορίας ή έκπληξης για κάτι παράδοξο που μας λένε ή για κάτι παράλογο που μας ζητάνε: «πού το γράφει αυτό, να σου δώσω χωρίς λόγο ένα εκατομμύριο;». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *και*·

- πού το γράφουν αυτό τα χαρτιά; βλ. λ. [χαρτί](#)·

- τα γράφω (ενν. όλα στ' αρχίδια μου, στον πούτσο μου, στον ψώλο μου, στην πούτσα μου, στην ψωλή μου, στο πέος μου, στο καυλί μου, στα παλιά μου τα παπούτσια, στα παλιά μου υποδήματα, στα τελευταία των υποδημάτων μου, στο παλιό μου το τεφτέρι, στον διαβόλου το κατάστιχο, εκεί που δε πάνει μελάνι), δε με μέλει, δε με νοιάζει για τίποτα, αδιαφορώ τελείως: «ό,τι και να γίνεται σήμερα στον κόσμο, τα γράφω»·

- τα γράφω εκεί που δεν πάνει μελάνι (ενν. τα λόγια σου, αυτά που μου λες), βλ. λ. [μελάνι](#)·

- τα γράφω όλα εκεί που δεν πάνει μελάνι, βλ. λ. [μελάνι](#)·

- τα γράφω όλα στ' αρχίδια μου, βλ. λ. [αρχίδι](#).
- τα γράφω όλα στα παλιά μου τα παπούτσια, βλ. λ. [παπούτσι](#).
- τα γράφω όλα στα παλιά μου υποδήματα ή τα γράφω όλα στα παλιά των υποδημάτων μου ή τα γράφω όλα στα τελευταία των υποδημάτων μου, βλ. λ. [υπόδημα](#).
- τα γράφω όλα στο μουνί μου, βλ. λ. [μουνί](#).
- τα γράφω όλα στο παλιό μου το τεφτέρι, βλ. λ. [τεφτέρι](#).
- τα γράφω όλα στον πούτσο μου (στον ψώλο μου, στην πούτσα μου, στην ψωλή μου, στο πέος μου, στο καυλί μου), βλ. λ. [πούτσος](#).
- τα γράφω όλα στου διαβόλου το κατάστιχο, βλ. λ. [διάβολος](#).
- τα γράφω στ' αρχίδια μου (ενν. τα λόγια σου, αυτά που μου λες), βλ. λ. [αρχίδι](#).
- τα γράφω στα παλιά μου τα παπούτσια (ενν. τα λόγια σου, αυτά που μου λες), βλ. λ. [παπούτσι](#).
- τα γράφω στα παλιά μου υποδήματα ή τα γράφω στα παλιά των υποδημάτων μου ή τα γράφω στα τελευταία των υποδημάτων μου (ενν. τα λόγια σου, αυτά που μου λες), βλ. λ. [υπόδημα](#).
- τα γράφω στο μουνί μου (ενν. τα λόγια σου, αυτά που μου λες), βλ. λ. [μουνί](#).
- τα γράφω στο παλιό μου το τεφτέρι (ενν. τα λόγια σου, αυτά που μου λες), τεφτέρι.
- τα γράφω στον πούτσο μου (στον ψώλο μου, στην πούτσα μου, στην ψωλή μου, στο πέος μου, στο καυλί μου) (ενν. τα λόγια σου, αυτά που μου λες), βλ. λ. [πούτσος](#).
- τα γράφω στου διαβόλου το κατάστιχο (ενν. τα λόγια σου, αυτά που μου λες), βλ. λ. [διάβολος](#).
- τι γράφει εδώ; βλ. φρ. βλέπεις τι γράφει εδώ(;).
- το γράφει η μοίρα, βλ. λ. [μοίρα](#).
- το γράφει η μοίρα μου, βλ. λ. [μοίρα](#).
- το γράφει στην ούγια; βλ. λ. [ούγια](#).
- το γράφει το ριζικό μου, βλ. λ. ριζικό.
- τον γράφω (ενν. στ' αρχίδια μου, στον πούτσο μου, στον ψώλο μου, στην πούτσα μου, στην ψωλή μου, στο πέος μου, στο καυλί μου, στα παλιά μου τα παπούτσια, στα παλιά μου υποδήματα, στα τελευταία των υποδημάτων μου, στο παλιό μου το τεφτέρι, στου διαβόλου το κατάστιχο, εκεί που δεν πιάνει μελάνι), δεν τον υπολογίζω καθόλου, τον περιφρονώ τελείως, τον αγνοώ: «εσένα σ' εκτιμώ βαθύτατα, αλλά το φίλο σου τον γράφω».
- τον γράφω εκεί που δεν πιάνει μελάνι, βλ. λ. [μελάνι](#).
- τον γράφω στ' αρχίδια μου, βλ. λ. [αρχίδι](#).
- τον γράφω στα παλιά μου τα παπούτσια, βλ. λ. [παπούτσι](#).
- τον γράφω στα παλιά μου υποδήματα ή τον γράφω στα παλιά των υποδημάτων μου ή τα γράφω στα τελευταία των υποδημάτων μου, βλ. λ. [υπόδημα](#).

- τον γράφω στη μαύρη λίστα, βλ. λ. [λίστα](#).
- τον γράφω στο μαύρο πίνακα, βλ. λ. [πίνακας](#).
- τον γράφω στο μαυροπίνακα, βλ. λ. [μαυροπίνακας](#).
- τον γράφω στο μουνί μου, βλ. λ. [μουνί](#).
- τον γράφω στο παλιό μου το τεφτέρι, βλ. λ. [τεφτέρι](#).
- τον γράφω στο τεφτέρι, βλ. λ. [τεφτέρι](#).
- τον γράφω στον πούτσο μου (στον ψώλο μου, στην πούτσα μου, στην ψωλή μου, στο πέος μου, στο καυλί μου), βλ. λ. [πούτσος](#).
- τον γράφω στου διαβόλου το κατάστιχο, βλ. λ. [διάβολος](#).
- τον έγραψα (ενν. στ' αρχίδια μου, στον πούτσο μου, στον ψώλο μου, στην πούτσα μου, στην ψωλή μου, στο πέος μου, στο καυλί μου, στα παλιά μου τα παπούτσια, στα παλιά μου υποδήματα, στα τελευταία των υποδημάτων μου, στο παλιό μου το τεφτέρι, στου διαβόλου το κατάστιχο, εκεί που δεν πιάνει μελάνι), **α.** δεν πήγα στο ραντεβού που είχα μαζί του: «είχα ραντεβού μαζί του στις 8χτώ, αλλά επειδή μου 'πεσε μια καλή γκόμενα τον έγραψα». **β.** του αγνόησα: «τον είδα καθώς ερχόμουν, αλλά, τον έγραψα και τον προσπέρασα, χωρίς να τον χαιρετίσω».
- τον έγραψα κανονικά, βλ. λ. [κανονικός](#).

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας